

Sveikiname su Sv. Kalėdomis! STAČIATIKIŲ LIETUVA

Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos laikraštis

2024 m. sausis Nr. 14

www.orthodoxy.lt

facebook.com/orthodoxy.lt

Dvasininkai ir pasauliečiai apžvelgė metų rezultatus

► Kasmetiniame Visuotiniame Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios susirinkime dalyvavo daugiau nei šimtas klero narių ir pasauliečių. *V.Valužio nuotr.*

2023 metų gruodžio 28, ketvirtadienį, Vilniuje, Šventosios Dvasios vienuolyne, įvyko kasmetinis Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios Visuotinis susirinkimas, kuriam pirmininkavo Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus. Susirinkime dalyvavo ne tik dvasininkai ir vienuoliai, bet ir parapijoms atstovaujantys piliečiai.

Apžvalginį pranešimą apie Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios gy-

venimą 2023 metais perskaitė Bažnyčios vadovas, Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus. Jis nuodugnai aptarė Bažnyčios tarnybų ir padalinių veiklą, paminėjo jų pasiekimus ir nurodė tebesančias problemas.

Jo Eminencija pateikė šiuos duomenis: Lietuvos Stačiatikių Bažnyčioje yra penki dekanatai; veikia du vienuolynai, yra 50 parapijų, kuriose tarnauja 62 dvasinin-

kų luomo atstovai; tarp jų 53 kunigai ir 9 diakonai.

Trakų vyskupas Ambrosijus savo pranešime pateikė pasiūlymą, kaip gerinti Bažnyčios padalinių veiklą ir jų sąveiką.

Susirinkimo pabaigoje visi dalyviai turėjo galimybę pasisakyti esminėmis jame aptartomis temomis ir pateikti jiems rūpimus klausimus.

O dieną anksčiau, gruodžio

27, Šventosios Dvasios vienuolyno konferencijų salėje vyko tradicinis stačiatikių dvasininkų Ganytojų pasitarimas, kuriame dalyvavo visų Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios parapijų dvasininkai.

Pasitarimo metu buvo aptartos Bažnyčios gyvenimo aktualijos, įskaitant tai, kas susiję su ganytojų tarnyste ir tikinčiųjų sielovada. Po pagrindinių pranešimų vyko juose nagrinėtų temų aptarimas.

**Metropolito Inokentijaus
Kalėdinis sveikinimas**

2 psl.

**Dievo Motinos paveikslai,
garbinami Lietuvoje**

4 psl.

**85 metai nuo
t. Rupyšėvo mirties**

6-7 psl.

**„Duona iš Dangaus“ - beveik
šventinis pasakojimas**

8 psl.

Sausio 10, trečiadienis, 18:00

Kalėdų eglutė vaikams

Lenkų kultūros namai
Naugarduko g. 76, Vilnius

Renginio programa:
• spektaklis vaikams
• Senelio Šalčio sutikimas
• aktorių ir animatorių pasirodymai
• dovanos vaikams

Dėl informacijos kreipkitės į savo klebonus

ISSN 2783-7173

VILNIAUS IR LIETUVOS METROPOLITO INOKENTIJAUŠ KALĖDINIS SVEIKINIMAS GANYTOJAMS, VIENUOLIAMS IR VISIEMS LIETUVOS STAČIATIKIŲ BAŽNYČIOS TIKINTIESIEMS

Mylimi Viešpatyje Jūsų Ekscelencija Vyskupe Ambrosijau, brangūs tėvai, broliai ir seserys Kristuje!

Šiomis šventomis palaimingomis dienomis vėl girdime džiaugsmingas Kalėdų giesmes, liudijančias mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus atėjimą į pasaulį. „Regiu nuostabą keliantį ir šlovingą Slėpinį“, - gieda Šventoji Bažnyčia. Dievas apsiereiskė kūne, gimęs iš Skaisčiausiosios Mergelės Marijos.

Dievas apsiereiskia pasauliui kaip romus kūdikėlis, nuo pat savo Užgimimo kenčiantis nepriteklių ir vargą, radęs prieglobstį ankštame gyvulių tvarte. Visi šie įvykiai atskleidžia tikrąją Kristaus Išganytojo misijos prasmę: Jis „atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“ (Mt 20, 28).

Užgimus Išganytojui, žmogui atsivėrė iki šiol neregėta galimybė pakeisti savo gyvenimą, sekant Kristumi. Dievas yra Meilė. Taigi, Jis laukia meilės išraiškos iš žmogaus. Mūsų meilė turi būti veiksminga, konkreti, nukreipta į kitą žmogų, mūsų artimąjį.

Viešpats tikisi iš mūsų didžiausios dovanos - gailestingumo, gebėjimo užjausti, tikrosios meilės saviems ir svetimiems, visiems žmonėms. Tikroji bendrystė, vienybė su Dievu įmanoma tik įgijus pastarąją - svarbiausią dorybę. „Kai tavyje glūdi gailestingumas, tavyje atsispindi šventumo grožis, per kurį tu susitapatini su Dievu“, - moko mus šventasis Izaokas Siras.

Privalome stengtis išguiti iš savo gyvenimo bet kokį pyktį, irzlumą ir įniršį. Tik susitaisę su savo artimaisiais ir su savo sąžine, gebėsime priimti gausias Dievo malones, pažinsime dvasinio gyvenimo galimybes. Šventasis Serafimas Sarovietis sako: „Norint išsaugoti sielos ramybę, niekada neturėtume teisti kitų. Sielos ramybė išlaikoma nesmerkimu ir tyla“. Kitas didis šventasis, vienuolis Siluanas Atonietis, siūlo dar vieną būdą įgyti sielos ramybę: „Siela niekada neturės ramybės, jei iš visų jėgų neprašys Viešpaties dovanos mylėti visus žmones“.

Tikintis žmogus negali likti abejingas

► Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios vadovas, Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus. A. Litvinovo nuotr.

neramumams, vykstantiems pasaulyje. Vis dėlto mums derėtų pasitelkti nuolankumą ir maldą, apmąstant žodžius ir darbus. Įsiklausykime į savo širdį, neleiskime jai pasinerti į pojūčių ir aistrų bedugnę, tam kad neprarastume neįkainojamos vidinės sielos ramybės, Dievo dovanotos siekiantiems gyventi pagal Jo valią. Šią ramybę galime pasiekti atkakliai kovodami su nuodėme ir savo širdies neteisumu, darydami gerus darbus ir rodydami gailestingumą artimajam. Būtent tai iš esmės keičia visas žmo-

gaus gyvenimo sritis; o ir pats Viešpats yra mus paraginęs per apaštalą: „Viršum viso šito tebūna meilė, kuri yra tobulumo raištis“ (Kol 3, 14).

Todėl ištis svarbu kasdien ir nuolatos daryti gerus darbus, net jei jie mums neatrodo itin reikšmingi. Būtent šiais darbais grindžiama mums visiems dovanota Dievo malonė, sudaromas tvirtas šeimos, bendruomenės ir asmeninio gyvenimo pagrindas.

Švęsdami Viešpaties apsiereiskimą pasauliui, šiomis šventomis dienomis prisiminki-

me ligonius, vienišus ir vargdienius, pabėgėlius ir netekusius tėvynės, nepamirškime būtinybės iš visos širdies ir nepaliaujamai už juos melstis, pagal galimybes rūpintis jais savo aukomis ir darbais. Visi Lietuvos stačiatikiai yra labai susirūpinę dėl skaudžios nelaimės, ištikusios Ukrainos tautą. Mes nepaliaujamai meldžiamės už kenčiančius jos žmones, prašydami karo pabaigos ir taikos įsiviešpatavimo Ukrainos žemėje.

Melskimės už visus į Lietuvą atvykusius pabėgėlius, melskimės už persekiojamą kanoninę Ukrainos Stačiatikių Bažnyčią ir jos tikinčiuosius.

Brangūs broliai ir seserys Ukrainos stačiatikiai, mūsų bažnyčių durys jums atvertos, mes laukiame jūsų su meile, esame visada pasirengę prisidėti prie jūsų gerovės čia, Lietuvos žemėje. Mano, ganytojo, pareiga yra suteikti jums visas galimybes netrukdomai melstis, skirti jums ypatingą rūpestį.

Šlovindami šiandien užgimusį Jėzų Kristų, būkime stiprūs ir tvirti, pasikliaukime maloninga pagalba iš Viešpaties, siunčiama mums per Bažnyčios sakramentus. Pasitikėkime Viengimiui Tėvo Sūnumi, Kuris dėl savo didžiosios meilės mums tapo žmogumi, kad mes, nuteisinti tikėjimu, per Jį gyventume taikoje su Dievu (Rom 5, 1).

Jūsų Ekscelencija Vyskupe Ambrosijau, garbūs tėvai, brangūs broliai ir seserys, visi Lietuvos krikščionys, šią šviesos kupiną iškilmingą dieną iš visos širdies sveikinu Jus visus su Didžiąja Kristaus Užgimimo Iškilme ir atėjusiais Naujaisiais Metais! Viešpats tedovanoja Jums ir Jūsų artimiesiems sveikatą, džiaugsmą ir Savo neišsenkančią pagalbą, o palaimintajai Lietuvos žemei ir jos žmonėms - taiką, klestėjimą ir gerovę! Dievo Motinos globa ir Jos užtarimas bei visų Lietuvos šventųjų maldos tebūna su Jumis ir su visais Lietuvos žmonėmis!

+ INOKENTIJUS
VILNIAUS IR LIETUVOS METROPOLITAS
2023/2024 metų
KALĖDOS
Vilnius

Kalėdų sveikinimas visiems krikščionims

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios vadovas, Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus pasveikino su Šv. Kalėdomis visus krikščionis, švenčiančius Kristaus Užgimimą gruodžio 25 dieną:

Brangūs broliai ir seserys Kristuje!

„Iš visos širdies sveikinu Jus su Šventomis Kalėdomis - didžiąja Kristaus Užgimimo Iškilme! Tegul ši palaiminga diena atneša Kristaus meilės šilumą ir džiaugsmą Jums, Jūsų šeimoms ir artimiesiems, tegul Jūsų namus pripildo Kristaus Tiesos šviesa, o Jūsų širdys nepaliaujamai alksta Dievo, Kurio vaikai mes visi esame“, - savo sveikinime kalbėjo Jo Eminencija.

„Dievas yra meilė. Esame pašaukti mylėti vieni kitus, dovanoti vieni kitiems džiaugsmą, saugoti taiką ir savo šeimos židinį, branginti šeimą kaip neįkainojamą Dievo mums dovanotą lobį, išlaikyti gražias Šv. Kalėdų ir šeimos tradicijas, auklėti jose savo vaikus ir anūkus.

Telaimina Dievas Lietuvos tautą, o ateinantys Naujieji metai tebūna jai ramūs ir taikūs, kupini gerų pasiekimų“, - savo sveikinime rašė metropolitas Inokentijus.

Metropolito Inokentijaus knyga „Pelnykite draugų Danguje“

Dienos šviesą išvydo Vilniaus ir Lietuvos metropolito Inokentijaus knyga „Pelnykite draugų Danguje“.

Knygoje surinktos ir dviem kalbomis - rusų ir lietuvių - paskelbtos publikacijos, kurios 2022 ir 2023 metais buvo išspausdintos laikraštyje „Stačiatikių Lietuva“, rubrikoje „Ganytojo žodis“.

Savo dvasiniuose pasvarstymais ir pamokymais metropolitas Inokentijus siekė, kad skaitytojais suvoktų ir širdimi pajustų, jog tikinčiajam nėra nieko svarbesnio, nei, regis, paprasta tiesa - reikia gelbėti savo nemarią sielą: dar čia, žemėje, susivienyti su savo Vieš-

pačiu Jėzumi Kristumi, ir paveldėti amžinąjį gyvenimą Jo Karalystėje.

Leidinyje yra spalvotų iliustracijų: nuotraukų, įamžinusių tokius istorinius įvykius kaip religinė procesija už Bažnyčios vienybę, išklmės, skirtos stebuklingosios Surdegio Dievo Motinos ikonos atnešimo į Vilnių garbei, Stebuklingosios ugnies atvežimas, relikvinės su Dievo šventųjų relikvijomis atnešimas ir kt.

Knygą spaudai parengė Lietuvos Stačiatikių Arkivyskupijos Komunikacijos ir leidybos skyrius, o spausdino Baltstogės (Lenkija) spaustuvė Orthdruk.

„Šitas yra Mano Mylimasis Sūnus, kuriuo Aš gėriuosiu!“

Trakų vyskupas AMBROSIJUS

Viešpaties Krikštas - vienas iš dvylikos metinių Stačiatikių Bažnyčios švenčių. Jos metu prisimename šį Išganytojo žemiškojo gyvenimo įvykį: Jis atėjo į Jordano upės pakrantę, ir pranašas bei Pirmtakas Jonas Jį pakrikštijo.

Iškart po to ant Kristaus „tarsi balandis“ nusileido Šventoji Dvasia, o balsas iš dangaus sugriaudėjo: „Šitas yra Mano Mylimasis Sūnus, kuriuo Aš gėriuosiu!“ (Mt 3,17). Taip per Jėzaus Krikštą pirmą sykį regimai, juntamai apsiereiškė visi Švenčiausiosios Trejybės Asmenys, todėl ši šventė gavo ir antrą pavadinimą - Dievo Apsireiškimas.

Bažnyčia Jėzaus Krikštą ėmė švęsti nuo antro amžiaus.

Sakdami „Krikštas“ ir „Apsireiškimas“, minime vienos bendros visumos dėmenis. Pirmas pavadinimas byloja apie apsiplovimą Jordane, o kitas skelbia, kad žmonėms

apsireiškė įsikūnijęs Dievas, tapęs tikru Žmogumi.

Pagrindinę mintį, kuria Bažnyčia grindžia šią šventę, labai tiksliai išreiškė apaštalas Jonas Teologas: „Tas Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų; mes regėjome Jo šlovę - šlovę Tėvo viengimio Sūnaus, pilno malonės ir tiesos“ (Jn 1,14).

Savo apsiplavimo Jordane dieną Kristus pirmą sykį atskleidė pasauliui Savo šlovę: Jį palaimino Tėvo balsas, ir ant Jo nusileido Šventoji Dvasia.

Apsiplaudoamas Jėzus išpildė paskutinį Senojo Testamento įsaką ir kartu pašventino būsimąjį Naujojo Testamento Slėpinį - Krikštą. Panirdamas į upės vandenį kartu su atgailaujančiais nusidėjėliais Kristus parodė, jog savo noru ir be išlygų priima visas gyvenimo puolusiam pasaulyje sąlygas.

Jono krikštas buvo atgailos už nuodėmes ir tikėjimo į ateisiantį Mesiją simbolis. Nusidėjėliai turėjo atlikti šį ritualinį apvalantįjį apsiplovimą vardan To, Kuris išpirks jų nuodėmes. Pačiam Jėzui nereikėjo jokių nuodėmių. Visgi Jis norėjo, kad ši apeiga būtų Jam atlikta, ir mums svarbu suprasti, kodėl.

Evangelija mums pasakoja, kad Pirmtakas Jonas iš pradžių nustebo išvydęs Kristų, einantį prie Jordano ir norintį, kad Jonas Jį krikšty-

tų. Šis net pabandė atkalbėti Gelbėtoją nuo šio žingsnio, sakydamas: „Tai aš turėčiau būti Tavo pakrikštytas, o Tu ateini pas mane!“ (Mt 3 14). Tik Jėzui tarus: „Šį kartą paklausyk! Taip mudviem dera atlikti visa, kas reikalinga teismui“, Jonas sutiko, kad Jėzus eitų apsiplauti (Mt 3,15).

► Viešpaties Krikšto šventės ikona.

O ką turėjo omenyje Viešpats, sakydamas Jonui Krikštytojui, jog dera atlikti visa, kas reikalinga teismui? Iš pradžių aptarkime, kaip tas Jono krikštas atrodė. Graikiškame Evangelijos tekste ir daugelyje Europos kalbų šis krikštas vadinamas „panirimu“ arba „apsiplovimu“.

Dalies kūno apsiplovimas vande-

niu, kuriuo metu žmogus simboliškai apsiplavdavo nuo visokios nuodėmingos bjaurasties, buvo gerai žinomas žydams. Tai buvo svarbi Senojo Testamento Bažnyčios apeigų dalis. Tačiau visu kūnu į vandenį paprastai panirdavo tik prozelitai - stambeldžiai, norintys priimti žydų tikėjimą. Tai simbolizavo atsiribojimą nuo ankstesnės gyvenimos ir visišką ankstesnių nuodėmių bei paklydimų atsikratymą.

Jono krikštas buvo neįprastas tuo, jis savo bendratikiams siūlė atlikti apeigą, numatytą stambeldžiams. Taip Jonas tautiečiams rodė, kad žmogų gelbėja ne jo priklausymas tai ar kitai tautai, o noras keistis, vaduotis iš nuodėmių ir gyventi skaisčiai, vadovaujantis Dievo įsakais. Būtent todėl Jono atliekama apeiga vadinama atsivertimo krikštu „nuodėmėms atleisti“ (Mk 1,4).

Tad kodėl Viešpačiui Jėzui Kristui, neturinčiam jokių nuodėmių, reikėjo atsivertimo, atgailos už nuodėmes krikšto? Viešpaties Krikštas didžiai simboliškas. Ir paties Jono Krikštytojo asmenybė čia yra svarbi. Jis yra tarsi iškilęs virš ribos, esančios tarp Senojo ir Naujojo Testamento. Jonas „užsklendžia“ tai, kas sena, ir praveria duris į Naujojo Testamento epochą. Viešpaties Krikštas yra nelyginant baigiamasis ilgaamžės senojo Izraelio istorijos periodo akordas, kartu ženklinantis žmoni-

jos žengimą į Dievo Karalystę, kurią Gelbėtojas atnešė į žemę. Yra ir kita, simbolinė Jo Krikšto prasmė. Žmonijos gelbėjimo paslaptis - tai, kad tikras Dievas ir tobulas Žmogus Jėzus Kristus, būdamas absoliučiai skaisčius, be jokios nuodėmės, paėmė Sau pasaulio nuodėmę. Krikštas, kurio metu Jėzus simboliškai paėmė Sau žmonijos nuodėmes, nuplautas Jordano vandeniu, tapo simboliška Jo žemiškosios tarnystės pradžia. Kartu iš anksto pranašiskai Krikštas pranešė apie Jo išganantįjį Kryžiaus kelią.

Bažnyčios tradicijoje taip pat įsitvirtino nuomonė, kad įėjęs į Jordaną Jėzus Kristus apvalė ir pašventino jo vandenį, panirdamas į juos. Apie tai rašė daugelis šventųjų Bažnyčios Tėvų. Tarp jų - Jonas Auksaburnis, Grigalius Teologas ir kt. Būtent pažymint ir prisimenant šį įvykį kasmet per Viešpaties Krikšto šventę (sausio 19 pagal naująjį stilių) ir jos išvakarėse (sausio 18 n. st.) vyksta Didysis vandens šventinimas. Toks vanduo įgauna naujų, maloningųjų, ypatybių, ir po to jis kaip šventenybė laikomas ištisus metus. Jeigu jis šį laiką su derama pagarba ir nuoširdžia malda Dievui vartojamas, prašant Jį sveikatos ar kitų malonių, jų ir sulaukiama: ligoniui palengvėja arba jis net visai pasveiksta.

Tad tepadedu mums Viešpats!

BAŽNYTINIS KALENDORIUS. SAUSIS

PIRMADIENIS	ANTRADIENIS	TREČIADIENIS	KETVIRTADIENIS	PENKTADIENIS	ŠEŠTADIENIS	SEKMADIENIS
DVYLIKA DIDŽIŲ METŲ ŠVENČIŲ:						
 7 Mūsų Viešpaties ir Išganytojo Jėzaus Kristaus Gimimas (Kalėdos)	 19 Šventasis Dievo Apsireiškimas. Mūsų Viešpaties Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus Krikštas		4 Didžioji kank. Anastazija Farmakolitė (apie 304).	5 Kretos kankiniai: Teodulas, Satorninas, Euporas ir kt. (III a.).	6 Kristaus Gimimo išvakarės (Kūčios).	7 Mūsų Viešpaties Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus Gimimas (Kalėdos).
8 Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos Soboras. Teisieji: Juozapas Sužadėtinis, karalius Dovydas ir Viešpaties brolis Jokūbas.	9 Apaštalas, pirmasis kank. ir arkidiakonas Steponas (34).	10 20 000 kankinių, sudėgintų Nikodemijos šventovėje, ir kiti, ten, šalia jos, žuvę.	11 14000 vaikelių, nužudytų Betliejuje, įsakius Erodui (I a.).	12 Kank. Anicija (285–305). Kank. Zotikas, presbiteris, vargšų maitintojas (IV a.).	13 Šeštadienis po Kristaus Gimimo ir prieš Dievo Apsireiškimą. Kristaus Gimimo (Kalėdų) šventės Atbaiga.	14 32-a savaitė po Sekminių, prieš Dievo Apsireiškimą. Viešpaties Apipjaustymas. Bazilijus Didysis, Cezarejos (Kapadokija) arkivysk. (379).
15 Silvestras, Romos Popiežius (335). Teisioji Julijona Lazarevietė, Muromietė (1604).	16 Pran. Malachijus (400 m. pr. Kr.). Kankinys Gordijus (IV a.). Vien. Genovaitė (Genevieve) Paryžietė (512).	17 70-ties apaštalų Soboras: Viešpaties brolis Jokūbas, Evangelistai Morkus ir Lukas, Kleopas, Justas, Tadas ir kiti.	18 Dievo Apsireiškimo (Krikšto) išvakarės. Kank. Teopemptas, Nikodemijos vysk. ir Teona (žynys) (303).	19 Šventasis Dievo Apsireiškimas. Mūsų Viešpaties Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus Krikštas.	20 Šeštadienis po Dievo Apsireiškimo Viešpaties Pirmtako ir Krikštytojo Jono Soboras.	21 33-čia savaitė po Sekminių, po Dievo Apsireiškimo. Vien. Jurgis Chozibietis (VII a.) ir Emilijonas išpažinėjas (IX a.). Vien. Dominyka (apie 474).
22 Kank. Polieuktas (259). Filypas, Maskvos ir visos Rusijos metrop., stebukladaris (1569).	23 Hier. Grigalius Nysietis (po 394). Domicianas, Melitenos vysk. (601).	24 Teodosijus Didysis, Cenobiarchas (529).	25 Kank. Tatjana ir su ja nukentėjusieji Romoje (226–235). Serbijos arkivysk. Sava (1237).	26 Kankiniai Jermilas ir Stratonikas (~315). Vien. Irinarchas, Rostovo atsiskyrelis (1616).	27 Dievo Apsireiškimo šventės Atbaiga. Tėvai vienuoliai, žuvę Sinajuje ir Rafoje (IV–V a.).	28 34-a savaitė po Sekminių. Vien. Paulius Tebietis (341) ir Jonas Kalivitas (V a.).
29 Garbingųjų ap. Petro grandinių pagerbimas. Teisusis kun. Maksimas Totjmielis (1650).	30 Antanas Didysis (356). Šv. vienuolis Antonijus Dymskietis (1224).	31 Aleksandrijos arkivyskupai Atanasas (373) ir Kirilas (444).	1 VASARIS Makarijus Didysis, Egiptietis (390–391). Morkus, Efezo arkivysk. (1444).	2 VASARIS Vien. Eufemijus Didysis (473).	3 VASARIS Maksimas išpažinėjas (662).	4 VASARIS 35-a savaitė po Sekminių. Ap. Timotiejus (~96).
5 VASARIS Kank. Klemensas, Ankiros vysk., ir kank. Agafangelas (312).	6 VASARIS Vien. Ksenija (V a.). Palaimintoji Ksenija Peterburgietė (XIX a.).	7 VASARIS Grigalius Teologas, Konstantinopolio arkivysk. (389).	 TITULINĖS ŠVENTĖS: 7 Kristaus Gimimo garbei skirta Bukiškių šventė			

Lietuvos krašto Užtarėja

Egzistuoja daugybė Dievo Motinos ikonų; jų yra visuose žemės kampeliuose, kiekvienoje šalyje, kiekviename mieste ir kiekvienoje stačiatikių šventovėje. Kasdien tikintieji karštai meldžiasi prie Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos paveikslų, ir ji nenuvilia: teikia Savo palaimingąją pagalbą.

Lietuva nuo seno garsėjo išskirtine, gilia pagarba Dievo Motinai. Tai, kad čia atsirado ne vienas stebuklingasis Jos paveikslas, nėra atsitiktinumas. Štai ir tokių stačiatikių ikonų oficialiame sąrašė yra net keturios mūsų šalies ikonos: Aušros vartų, Vilniaus Hodegetrija, Pažaislio ir Surdegio. Belieka apgailestauti, kad ne visi stačiatikiai žino apie šias didžias šventenybes, jau nekalbant apie ne tokias garsias, bet taip pat stebuklingąsias ir vietinių gerbiamas ikonas, kurių yra daugelyje Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios šventovių.

Kai kurios šių ikonų pateko į 2024 m. ant stalo statomą kalendorių „Lietuvos krašto Užtarėja“, neseniai išleistą Vilniuje, Šventosios Dvasios vienuolyne. Greta plačiai žinomų, čia pateiktos ir tokios ikonos, apie kurias dauguma tikinčiųjų išgirs pirmą sykį.

Surdegio ikona

Kalendoriaus viršelių puošia Dievo Motinos Surdegio ikona iš dabar jau nesančio Surdegio Šventosios Dvasios vienuolyno. Ši ikona atsirado beveik prieš 500 metų - 1530 metais, prie šaltinio, buvusio Surdegio miestelyje, netoli palaikės parapijinės cerkvės. O jau po poros dešimtmečių ten buvo įkurtas vyrų vienuolynas, kurio didžiausia šventenybe ir tapo įstabiai atsiradusi ikona. Maldininkai ten keliauvo ne tik iš įvairių Lietuvos kampelių, bet ir iš svetur.

Per tiek šimtų metų besimeldžiantieji Dievo Motinai prie šio Jos švento paveikslu sulaukė daugybės stebuklų. Nekyla abejonų, kad jiems galima priskirti ir stebuklingą ikoną grįžimą iš svetur. Dalykas tas, kad prasidėjęs Pirmasis pasaulinis karas privertė Surdegio vienuolius evakuotis į Rusiją. Ten buvo išvežtos ir vienuolyno vertybės, įskaitant Surdegio ikoną. Ji kažkaip pateko į Jaroslavlį, vienos iš jo parapijų cerkvę, kur apie šią ikoną niekas nieko nežinojo. Ten ją išvydo ir atpažino Lidija Falejeva Omeljanovič - taip pat į evakuaciją patekusi dvasininko dukterė iš Panevėžio, vietinės Marijos gimnazijos direktorė. Jos pastangų dėka ir, žinoma, ne be Dievo pagalbos 1921 metais stebuklingasis paveikslas grąžintas į Lietuvą.

Vilniaus ir Lietuvos metropo-

litas Inokentijus 2022 metais atgavino tradiciją atnešti šią ikoną į Vilnių iš Kauno, kur ji nuolat būna Apreiškimo katedroje. 2023 metų spalį ši šventenybė vėl buvo atnešta į sostinę.

Bažnyčia Surdegio ikoną pagerbia rugpjūčio 28.

Aušros vartų ikona

Aušros vartų Dievo Motinos ikona - viena didžiausių ir, ko gero, labiausiai žinoma Lietuvos šventenybė. Ji yra Aušros vartų koplyčioje, netoli Šventosios Dvasios vienuolyno, ir ją vienodai gerbia ir katalikai, ir stačiatikiai. Pasak stačiatikių padavimo, ši ikona į Vilnių pateko iš Korsunės XIV a., Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Algirdo dėka.

Ikonos atminimo dienos - sausio 8 ir balandžio 27.

linių relikvijomis buvo išvežta į evakuaciją ir pateko į Maskvos Do-no vienuolyną. Tolesnis paveikslu originalo likimas nežinomas, bet išliko jo kopijos. Tiksliausia, kuriai reiškia didžiausia pagarba, yra Šventosios Dvasios vienuolyne. Tikinčiųjų liudijimu, šis paveikslas praėjusio amžiaus paskutinę dekadą atsinaujino.

Yra dar kelios Vilniaus Hodegetrijos kopijos. Viena jų - Konstantino ir Michailo (Maleino) šventovėje. Ikona pagerbiama vasario 28 ir balandžio 27.

Trakų ikona

Trakų Dievo Motinos ikona garsėja stebuklų gausa, tad neatsitiktinai ji laikoma Lietuvos Globėja. Pasak padavimo, ši „Bizantiškąji“

nustatyti jos tipą: paaiškėjo, jog tai Tichvino Dievo Motinos ikona. Dabar ji yra Palangos Iberijos šventovėje, ir tikintieji per ją sulaukia įvairių malonių.

Tichvino ikona pagerbiama liepos 9.

Pažaislio ikona

Stebuklingąją „Pažaislio“ Dievo Motinos ikoną Pažaislio katalikų vienuolynui 1661 metais padovanojo Romos popiežius Aleksandras VII. Ikona ėmė garsėti gausiais stebuklais. Nuo 1830 iki 1914 metų vienuolynas kartu su šia ikona buvo Stačiatikių Bažnyčios žinioje. Ir tada maloningoji Dievo Motinos parama besimeldžiantiems prie Jos Pažaislio ikonos tęsėsi. Antai 1893 metais Kaunui (tada - Kovno) iškilo choleros epidemijos grėsmė. Ir Švenčiausioji Dievo Gimdytoja nenuvylė tų, kurie tikėjosi, kad Ji padės - baidi liga atsitraukė. Šio stebuklo garbei stačiatikiai pasirūpino, kad būtų nutapyta Pažaislio ikonos kopija. Ji dabar yra Kauno Apreiškimo sobore. O paveikslu originalas grįžo į savo teisėtą vietą - Pažaislio vienuolyną.

Ikonos atminimo diena - liepos 15.

Lukiškių ikona

Lukiškių ikona - tai stebuklingoji Smolensko Dievo Motinos paveikslu kopija, tapyta XV a. pabaigoje - XVI a. pradžioje ir siejama su Dionisijaus ikonų tapyto mokykla. Į Lietuvą ikona atvežta iš Lenkijos, o ten ji XVII a. viduryje pateko iš Smolensko kaip karo trofėjus. Ikona yra Vilniaus Pilypo ir Jokūbo bažnyčioje (šalia Lukiškių aikštės). Su šiuo paveikslu nutiko įspūdinga istorija: 2008 metais šventenybė buvo perduota restauratoriams siekiant išsiaiškinti, ar paveikslas tikrai toks senas kaip minima išlikusiuose dokumentuose. Ir restauruojant paaiškėjo, kad po viršutiniams dažų sluoksniais „slypi“ klasikinė stačiatikių ikona. Restauruojant ikoną talkino Tretjakovo galerijos specialistai. Baigus darbus ikona neteko ankstesnės „vakarietiškos“ išvaizdos, be to, ji „paseno“ keliais amžiais.

Smolensko Dievo Motinos paveikslu atminimo diena - liepos 28.

Iberijos ikona iš Skaisčiausiosios soboro

Ši itin tikinčiųjų gerbiama ikona yra Vilniaus miesto Skaisčiausiosios sobore. Tai Iberijos ikonos kopija, apie kurią šios šventovės parapijiečiai nuo seno žino, kad besimeldžiantys prie jos tikintieji su-

laukia pagijimo nuo ligų malonės. Tai, kad Dievo Motina girdi mūsų žodžius, rodo ir toks įvykis, kurio liudiniuku tapo vienas dvasininkas. Atliekant paveikslu rėmo auksinimo darbus vienas iš darbuotojų ėmė balsiai gailauti, kad jam nepažadėjo atlyginti už šį įpareigojimą, be to, jis išreiškė abejonę, ar to auksinimo iš viso reikia. Ir kitą dieną paaiškėjo, kad paauksuotas rėmas pažaliavo toje vietoje, kur darbavosi tas žmogus. Šis įvykis smarkiai jį nuliūdino ir paliko neišdildoma įspūdį.

Iberijos ikona pagerbiama spalio 26 ir vasario 25.

Visagino „Visų Karalienė“

Ši ikonos „Visų Karalienė“ kopija nutapyta Atone, Vatopedo vienuolyne, ir skirta Visagino Paauktojimo ir Panteleimono šventovei. Visaginą pasiekęs paveikslas yra tiksliai minėtame vienuolyne esančios ikonos „Pantassas“ kopija. Kiekvieną trečią dieną Visagine prie šios ikonos skaitomi akatistai.

Ikonos atminimo diena - rugpjūčio 31.

Kazanės ikona iš Skaisčiausiosios soboro

Šiai ikonai soboro parapijiečiai taip pat reiškia ypatingą pagarbą. Senovinė Kazanės Dievo Motinos paveikslą Skaisčiausiosios katedrai padovanojo Maskvos ir visos Rusijos patriarchas Aleksijus II, 1997 metais lankydamasis Lietuvoje.

Paveikslas pagerbiamas lapkričio 4 ir liepos 21.

Atono kalno igumenė

Ikona „Atono kalno igumenė“ yra Šventosios Dvasios vienuolyno katedroje, ir vienuoliai jaučia jai išskirtinę pagarbą. Beje, Dievo Motina joje pavaizduota su vienuoliškais drabužiais. Yra žinoma, kad ikona tapyta Vilniuje, Marijos Magdalietės moterų vienuolyno dirbtuvėse. Pasauliečiams šis paveikslas ne mažiau brangus nei vienuoliams. Daugelis prie jo meldžiasi prašydami dvasinio vadovo, o norintys sukurti šeimą - pamaldaus, doro gyvenimo draugo ar draugės.

Ikonos atminimo diena - liepos 18.

Parengė Marija JAKUBOVSKAJA

Vilniaus Hodegetrija

Senovinė Dievo Motinos paveikslą, kurį imta vadinti „Vilniaus Hodegetrija“, į Lietuvą 1495 m. atvežė Maskvos kunigaikštystė Jelenos Joanovna - Didžiojo Maskvos kunigaikščio Joano III Vasiljevičiaus dukra, ištekinga už Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Aleksandro Jogailaičio.

Jelenos motina - Sofija Paleolog šį paveikslą buvo atvežusi į Maskvą iš Konstantinopolio, kur jis buvo jos, Konstantinopolio imperatorių, šeimos šventenybė. Pasak padavimo, šią ikoną nutapė evangelistas Lukas dar Dievo Motinai esant gyvai.

Mirus Didžiam Vilniaus kunigaikščiui Jelenai, ikona buvo patalpinta Skaisčiausiosios katedroje, virš jos kapavietės.

Unitų laikais Skaisčiausiosios katedra buvo apleista, o ikona pateko į Švenčiausiosios Trejybės šventovės ikonostasą. Ten ji liko ir šią šventovę grąžinus stačiatikiams. 1915 ikona kartu su Vilniaus kan-

paveikslą Konstantinopolio imperatorius Manuelis II Paleologas padovanojo Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Vytautui jo Krikšto proga. Ikona yra Trakų Švenčiausiosios Mergelės Marijos Apsilankymo mažojoje bazilikoje (katalikų bažnyčioje). Stačiatikių Bažnyčia nėra nustačiusi jos pagerbimo dienos.

Tichvino ikona Palangoje

Nuotraukos neperteikia viso šios ikonos grožio. Įstabi ir jos istorija. Ji atsitiktinai atiteko vienam dailininkui, kuriam iškilo reikalas ją parduoti. O reikia pridurti, kad ikona tada atrodė kitaip: pajuodusi, suskeldėjusi ir net kiek apdegusi lenta, ant kurios vos galėjai įžvelgti Dievo Gimdytojos atvaizdą. Naktį prieš parduodant ikoną dailininkas sapne išvydo Dievo Motiną, Kuri jam uždraudė „prekiauti šventenybėmis“. Galiausiai paveikslas buvo perduotas Palangos stačiatikių bendruomenei, kuri tada meldėsi vienoje iš miesto mokyklų. Ten ikona pati savime atsinaujino, ir jau buvo galima

Klausimai kunigui: kiek ikonų reikia?

Į parapijiečių klausimus atsako Šventosios Dvasios vienuolyno katedros kunigas Olegas Šliachtenko.

- Kaip dera švęsti savo vardines?

Aleksandras

- Gerbiamasis Aleksandrai, vardinės - tai religinė šventė, todėl jas ir dera švęsti religingai: pasirengti Švenčiausiųjų Slėpinių priėmimui, ateiti į pamaldas ir priimti Švenčiausiuosius Slėpinius. Šventasis mūsų globėjas, kurio vardą gavome, stovi prieš Viešpaties Sostą. Tinkamiausias būdas atsistoti šalia jo, pasveikinti jį, suteikti jam malonumą jo šventės proga - ateiti į Liturgiją, stoti priešais Viešpaties Altorių, melstis bei susivienyti su Kristumi Švenčiausiųjų Slėpinių dėka. Yra dar vienas svarbus dalykas. Evangelistas Lukas cituoja šiuos Gelbėtojo žodžius: „Keldamas pietus ar vakarienę, nekvesk nei savo draugų, nei brolių, nei giminaičių, nei turtingų kaimynų, kad kartais jie

savo ruožtu nepasikviestų tavęs ir tau nebūtų atlyginta. Rengdamas vaišes, verčiau pasikviesk vargšų, paliegėlių, luošų ar aklių, tai būsi palaimintas, nes jie neturi kuo atsilyginti, ir tau bus atlyginta teisiųjų prisikėlime“ (Lk 14, 12-14). Vadovaujantis šiuo įsaku, ir vardines galima švęsti ne tik sau maloniai ir ne tik priimant sveikinimus bei palinkėjimus, bet ir pamaitinant tuos, kurie neturi kuo tau atsidėkoti. Tai galima atlikti taip, kaip nurodo Išganytojas, o galima bedalių, stokojančių pakviesti į kavinę ir ten juos pavaišinti arba nupirkti jiems ką nors savo šventės garbei.

- Kiek ikonų reikia turėti namuose? Pas mane jų - apie 100, bet draugė sako, jog tiek - pernelyg daug.

Valentina

- Brangioji Valentina, ikona nėra kolekcionavimo objektas; jų reikia turėti tiek, kiek reikia. Ir nemanykite, kad juo daugiau ikonų, juo geriau: patikimiau, saugiau. Svarbiausia, ko pirmiausiai reikia namų ikonostasiui - tai Gelbėtojo ir Dievo Gimdytojos ikonos. Ikonų gali būti ir daugiau: dangiškojo globėjo, gyvenamoje vietovėje geriamų, visame pasaulyje labiausiai žinomų ir kitų šventųjų ikonų. Klausiate, kiek jų turėtų būti namuose? Viena, dvi, dešimt, šimtas? Nepaminėsiu skaičiaus, nes jų gali būti kiek tik norite, tik pasakysiu, kam jos reikalingos. Ikonos atsiradimas namuose

nesietinas su mintimis „dėl viso pikto“ ar „nepakenks“. Čia turėtų būti kiti motyvai: koks nors dvasinis potyris, pergyvenimas ar ypatingas ryšys su šventuoju. O jeigu kas nors ikoną padovanojo, derėtų sužinoti, kas tas šventasis, kuris joje pavaizduotas.

- Kada per Liturgiją reikia atsklaupyti? Ir ar to reikia?

Marija

- Gerbiamoji Marija, Bažnyčios įstatai ir tradicija mums sako, kad klaupiamės tą momentą, kai Šventosios Atnašos perkeičiamos į mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūną ir Kraują ir prieš Taurę, kai dvasininkas išneša Ją teikti Švenčiausiuosius Slėpinius. Tada atsistojame ir žemai lenkiamės (kol pirštais pasiekiamo grindis). Bet tikintysis, jausdamas vidinį, emocinį poreikį, gali klaupytis ir melstis ir kitais, tam tinkančiais momentais. Pavyzdžiui, yra besiklaupiančių, kai skaitoma Evangelija, nors tai ir neatitinka tradicijos. Prieš Evangelijos skaitinį sakoma: „Išmintis. Stovėkime. Išgirsime...“ Tai raginimas sukaupti dėmesį ir pagarbiai stovėti. Todėl klaupytis, kai skaitoma Evangelija - tai keista ir neatitinkanti Bažnyčios tradicijos praktika. Yra dienų, kai per pamaldas iš viso nesiklaupama; tai galima daryti tik meldžiantis namuose. Taip yra per Velykas bei Velykų laiką, taip pat per Viešpaties šventes: Kristaus Gimimą, Dangun žengimą ir t.t.

- Užsakėme 40 dienų atminus už sergančios giminaitės sveikatą, o ji mirė, ir mes dėl sumaišties pamiršome apie tai pranešti. Kas dabar bus?

Nina

- Brangioji Nina, jums nėra dėl ko krimstis. Viešpats yra ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas, „nes visi Jam gyvena“ (Lk 20, 38). Malda už gyvąjį panaši į maldą už mirusįjį. Mes ir vienam, ir kitam prašome sielos išganymo ir nuodėmių atleidimo. Tad nesijaudinkite. Viešpats žino, už ką ir kodėl mes meldžiamės, žino visas jūsų aplinkybes ir apskritai pažįsta tiek velionį, tiek jus. Gelbėtojas dažnai apie Dievą mums kalba kaip apie mylintį Tėvą, o ne valdininką, įdėmiai stebintį, kad nebūtų nukrypta nuo protokolo. Tad jūsų giminaitė - patikimose rankose.

- Ar normalu, kad dvasininkas persirengia pasaulietiškais drabužiais, kai eina į parduotuvę ar atlieka kitus, vadinamuosius pasaulietiškus darbus? Juk mes - krikščioniška šalis, ir žmogui dvasininko drabužiais nekyla jokie pavojai.

Vladimiras

- Gerbiamasis Vladimirai, kodėl dvasininko drabužių dėvėjimą (ar nedėvėjimą) siejate tik su saugumo sumetimais? Argi nėra kitų motyvų? Kažkada, praeityje dvasininkų drabužiai nesiskyrė nuo kasdienių pasauliečių rūbų. Ir taip bu-

vo ne dėl saugumo sumetimų. Tiesiog taip susiklostė nuo pirmųjų krikščionybės amžių. Viršutinio dvasininko drabužio - „riasos“ (gr. rason; rus. riasa) atsiradimas siejamas su senoviniu viršutiniu drabužiu „paliju“, o „porizio“ (rus. podriasnik) - su tunika (senoviniu apatiniu drabužiu). Senovės Rusijoje „riasa“ buvo kaptonai siauromis rankovėmis. Tad ir tada dvasininkų drabužiai nuo pasaulietiškių mažai tesiskyrė - tik juoda spalva. Ir požiūris į „riasas“ kito. Iš pradžių, kaip sakyta, tai buvo kasdienis drabužis, ilgainiui tapęs tik dvasininkų (ir vienuolių) rūbu. Romos Bažnyčia V a. net kovojo su „riasomis“ (Vakaruose joms prigijo „sutanos“ t. y. „sijono“ pavadinimas. - Vert. past.). Skirtingos Bažnyčios įvairiu metu taikė nevienodą „riasos“ naudojimo praktiką. Kai Bažnyčia būdavo neatskirta nuo valstybės, o dvasininkus laikyta tam tikros „dvasinės žinybos“ tarnautojais, taisyklė jie privalėjo vilkėti ir savo „uniformą“. Beje, arkivyskupijos vadovas, kai Bažnyčios įstatai tai leidžia, gali savo klero narius įpareigoti visur vilkėti „riasas“. Bet gali ir atleisti nuo šios prievolės. Tačiau nepriklausomai nuo to šventovėje tiek per pamaldas, tiek ir joms nesant, būtina ją vilkėti.

Klausimus galima siųsti į redakciją įprastu arba elektroniniu paštu, arba per Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupijos Facebook puslapį.

Susitikimas Kėdainių rajone

▶ Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios atstovai susitiko su Kėdainių raj. meru Valentinu Tamuliu.

Gruodžio 21 Kauno apskrities dekanas, protojėrus Nikolajus Murašovas dalyvavo tradiciniame Kėdainių rajono savivaldybės vadovų susitikime su įvairių konfesijų dvasininkais. (Tokie susitikimai kasmet vyksta prieš Kalėdas).

Pasitarime dalyvavo visų rajone veikiančių religinių bendruo-

menių atstovai. Su jais susitiko Kėdainių rajono meras Valentinas Tamulis.

Susirinkusieji aptarė ne tik praktinės, ūkinės veiklos reikalus, bet ir su žmonių tarpusavio santykiais bei dorinėmis vertybėmis susijusias problemas.

Pasak dvasininkų, šį sudėtingą metą jiems dažnai tenka raminti,

guosti žmones, įkvėpti jiems optimizmo.

Religinių bendruomenių atstovai padėjo merui už tai, kad puoselėjama gera tradicija visiems susirinkti ir aptarti rūpimus dalykus.

Susitikime dalyvavo ir Kauno dekanato klero narys, diakonas Konstantinas Pankrašovas.

Tęsiasi akcija „Gailestingumo angelas“

Gruodžio 21 vyko vienas Kalėdų labdaros akcijos „Gailestingumo angelas“ renginių. Šv. vienuolės Charitinos Lietuvaitės Seserija kartu su savanoriais pasveikino Vilniaus m. vaikų ir jaunimo pensionato globotinius su artejančia Kristaus Gimimo švente.

Jauniesiems pensionato gyventojams buvo perduoti žaislai, stalo žaidimai, albumai, dažai, pieštukai,

flomasteriai, saldumynai. Jiems buvo surengtos vaišės, o Senelis Šaltis pravedė įvairių užsiėmimų: ratelių, žaidimų, muzikinių pasirodymų.

Pensionato administracija nuoširdžiai padėjo savanoriams stačiatikiams už bendradarbiavimą.

Labdaros akcija „Gailestingumo angelas“ tęsis iki stačiatikių Kalėdų. Papildoma informacija teikiama tel. +370 655 71123.

▶ Savanoriai stačiatikiai apsilankė Vilniaus m. vaikų ir jaunimo pensionate.

ГАРБЭТРОШКА АТІМА ГАМУБЭ, НЕС СКАТІНА РАВУДА, КУРІС ТРІКІО ЖМОГУ, СУКЕЛДАМАС СІЕЛОЖЕ НЕРАГЕІДАУЈАМУ МІНТЕЛІУ АУДА.
АМБРОСІЈУС ОРТІЕТІС

Brangusis tėvelis Pontijus Rupyševas

2024 metų sausio mėnesį sukanka 85 metai nuo šviesios atminties protojerėjaus Pontijaus (Poncijaus) Rupyševos mirties (1877.08.18 - 1939.01.23). P. Rupyševas - šventojo (teisiojo) Joano Kronštaticio dvasios sūnus, Mikniškių stačiatikių bendruomenės įkūrėjas ir nuodėmklausys. Mikniškėse jis tebevadinas „brangiuoju tėveliu Pontijumi“, čia gerbiamas jo atminimas ir saugojamas paveldas. Siūlome jūsų dėmesiui ištraukas iš tėvo Pontijaus užrašų, paskelbtų dvitomyje „Protojerėjus Pontijus Rupyševas: Dvasinis paveldas“.

Niekuomet nedemaskuok ir nebausk blogio; net nesiimk jokių priemonių prieš jį, jeigu neturi tam galių, valdžios. Blogis savaime yra bejėgis; palik jį savieigai, ir jį išstiks liūdna baigtis - žūtis, kurios liudininku tu ir tapsi. Yra Aukščiausiasis Teisėjas, Kuris kiekvienam pagal nuopelnus atmoka jau čia, žemėje. Todėl tegul tavęs netrikdo laikina, tariama blogio sėkmė.

Jeigu tikintysis dvasios interesų požiūriu yra vientisas, o jo mintys jau nevientisos, tai rodo, jog jo širdis sutrikusi, o sielą apėmęs jaudulys. Taip būna dėl iki tol jame viešpatavusiai Dievo ramybei svetimo prado įsiveržimo.

Tu nori pažinti neskaisčių geidulių, aistrų prigimtį? Be reikalo! Aistros - tai prigimties neigimas, tai esmės nebuvimas. Tyrinėti jas - beprotybė, nagrinėti, „apžiūrinėti“ - paralyžius, o jų audra - tai griovimas, naikinimas. Todėl varyk jas tolyn nuo savęs kaip pikčiausius priešus; numarink jas savyje kaip žudikus, nusipelnusius mirties bausmės; grėžkis nuo jų kaip nuo mirtį siejančio kvapo ar vaizdo. Nagrinėk ir analizuok sielos, kūno, pasaulio prigimtį be jokių jos iškraipymų. Tačiau ir šiam užsiėmimui neatsiduok be išlygų, o tik tiek, kiek būtina. Lai tuo užsiima jusliniai žmonės. O pagrindinis tavo užsiėmimas tebūna Dievo pažinimas ir sielos gelbėjimas.

Nesuvokta nuodėmė, nuodėmė, kuriai neįveikiama neapykantos visa sielos gelmė, nuodėmė, kurios nenuplovė patiriamos negandos ar tokia gili atgaila, kuri aitrina širdį, - tokia nuodėmė pančioja sielą, silpnina dvasią, temdo protą, atima kantrybę ir drąsą, gimdo pagundas. Sėkmingai įveikti šią slogią nuodė-

► Prot. Pontijus Rupyševas.

mingumo būseną galima tik tobulai paklusus šv. Bažnyčiai, dažnai naudojantis Jos Slėpiniais ir visiškai atsidavus Dievo Apvaizdai savo gyvenime, iki jo pabaigos kantriai pakeliant visas kylančias negandas.

Meilė rami ir grėsminga, išmintinga ir paprasta, stipri ir švelni, vyriškai drąsi ir gležna, didinga ir nuolanki, liepsninga ir tyli, pakenčianti visus netobulumus ir su jokiai iš jų nesitaikstanti, visa atsiduodanti ir niekuo nesusaistoma.

Po žiemos saulėgrįžos (XII. 9/22), pasak patarlės, saulė - link vasaros, o žiema - prie šalčių. Tai dvasios būklės vaizdinys. Gamtoje gyvybė tada galutinai įveikia mirtį ir pradeda iš pradžių ilgai ir labai lėtai, o po to vis greičiau ir energingiau plėtotis (ypač pavasarį). Bet mirtis nenori nusileisti, ir šaltis bando pražudyti gyvybę. Tačiau jam to padaryti nepavyksta.

Taip esti ir dvasiniame gyvenime. Kuomet sveiki jo pradmenys

galutinai nugali blogus, nuodėmingus, tuomet žmogaus esybėje pradeda rutuliotis deramas dvasinis gyvenimas. Iš pradžių šis procesas vyksta labai lėtai ir nepastebimai, nes tamsa nenori užleisti vietos šviesai ir bando slopinti ją negandomis, pagandomis ir t.t. - viskuo, kas šaldo sielą ir ją marina. Bet kai ji išstveria tokį dvasinio gyvenimo etapą (jo žiemą), tuomet šis gyvenimas pradeda energingai ir sparčiai intensyvėti, plėtotis (tai - jo pavasaris), kol galiausiai pasieks pil-

natvę, taps visavertis (vasara). Tad tegul tavęs netrikdo išganyto kelio siaurumas (Mt 7, 14); rūpinkis pagrindiniais savo dvasinės būklės dalykais: stebėk, ar ją savo šiluma ir šviesos spinduliais gaivina Tiesos ir Meilės Saulė. Jeigu taip, viskas klostosi teisingai, ir tau tereikia būti kantriam. Gyvybė paims viršų.

Šiandien stebėjau, kaip šuo, eidamas sniegu, sekė kažkokį žvėrelį, ir mane apėmė liūdesys. Gyvūnų pasaulyje vyrauja grobuoniškumas. Taip reiškiasi blogio dvasios alsavimas. O jis į regimąjį pasaulį įsiveržė, nes šio pasaulio valdovas - žmogus dvasiškai puolė; blogis jame išsiskynė ir plačiai paplito. Krikščionis pašauktas suteikti pasauliui kitą, ne grobuonišką gyvenimo kryptį. Jo pareiga mylėti ir skleisti pasaulyje Šventosios Dvasios alsavimą. Tai ir regime šventųjų Sergijaus Radonežiečio, Serafimo Saroviečio, Pavelo Obnoriečio, Gerasimo Jordaniečio it kitų gyvenime. Iš jų rankų maistą ėmė plėsrūs, jiems klusnūs žvėrys. Ir tu būk pasaulio valdovu, o ne tironu!

Kiekvienas išorinis asketizmo žygdarbis, kuris atliekamas neįveikiant vidinių paskatų, yra netinkama kovos su nuodėme priemonė. Tam tinka dorybė, kuri yra nuodėmės priešybė, o dorybės gimdo ir išorinių žygdarbių poreikį. Pavyzdžiui, pasininkaujama esant susilaukymo, apsiribojimo dorybei. O kai pastarųjų nėra, pasninko metą neįmanoma įveikti pilvopenystės. Ir paleistuvystės neįmanoma įveikti, kai nėra skaistumo, dorumo; nesant nuolankumo - puikybės; be meilės - piktumo ir t.t. O kadangi šios dorybės nėra mūsų savastis, o yra Dievo dovana mums, vadinasi, reikia prašyti Dievą, kad jų dovanotų, o jau gavus, Dievo malonės dėka, galima bus imtis ir išorinių darbų.

Protingas žmogus kuklus ir nuovokus bei supratingas. Tvirtas - ramus. Kupinas gyvybės - papras-

tas. Juo žmogus kvailesnis, juo noriau ir drąsiau jis viską ir visus vertina, apie viską sprendžia. Juo silpnesnė žmogaus valia, juo labiau jis būna užsispyręs, kai reikalas liečia tai, ko jis nori, kas jam patinka. Juo siela labiau apmirusi, juo žmogaus gyvenimas dirbtinesnis, nena-tūralesnis.

Yra trys išganyto keliai: 1) pačiam save skatinti siekti išganyto įvairias žygdarbiais; 2) turėti vadovą, vedantį išganyto keliu, ir visiškai jam paklusti; 3) kai nėra nei pirmo, nei antro (o mūsų laikais taip ir yra), belieka atsiduoti Dievo Apvaizdai ir nuolankiai kęsti visus sunkumus, išbandymus ir pagundas.

Nūdienos krikščionys prarado „išganyto protą“ ir kelią į išganytą. Dėl šios pačios priežasties dabar nėra ir vadovų, vedančių į šį tikslą. Ir Pats Dievas dabar juos veda negandų ir pagundų keliu.

Ar galiu Tave pamiršti, Didžiai Geras, Išmintingas, Galingas, Šventas Viešpatie?! Tu - mūsų malonė ir didus atlaidumas. Visa, kas žmogiška, kad ir kaip didingai, nuostabiai, skaisčiai, gerai tai atrodytų, - pasimirš...

Bet Tavo Dieviškoji Meilė - niekada! Kai visi palieka, Tu - niekada! Kai visa žlunga ir jėgos tirpsta, kai jų beveik nelieka, Tu vienintelis esi mūsų tvirtumas ir jėga, ir nesuvoikiama didi Išmintis, vėl, tik Tau žinant kaip, atkurianti tai, kas sugriauta ir sustiprinanti tai, kas silpna. Kuomet aplink ir mumyse siaučia beprotyškų, bjaurių aistrų audra, galinti viską sunaikinti, iškreipti, sužaloti, Tu vienintelis - mūsų Šventovė, Kurios niekas neišniekins. Gailestingasis Dieve, Dieve Tėve, Vienatini Tėve, Šventas Dieve, būki manyje, Savo Šventosios Dvasios malone pašventindamas mane, šviesdamas, maitindamas, guosdamas, stiprindamas, atkurdamas; su Tavimi aš - visa visiems, be Tavęs aš - niekas.

► Atsiliepimai apie t. Pontijų

Archimandritas Leonidas (Gaidukevičius) (†2021):

Mikniškės... Kas tai? Paprastas dvaras, kur buvo ūkis, kur vyko žemės ūkio darbai. Kas galėjo žinoti, kas galėjo pagalvoti, kad šios Mikniškės taps bendruomene, priėmusia šimtus, o gal ir tūkstančius žmonių?! O kodėl taip nutiko? Ir kaip? O todėl, kad čia buvo Viešpaties Jėzaus Kristaus pasiuntinys - tėvas Pontijus.

Protojerėjus Pavelas Chondzinskis, Šv.Tichono stačiatikių valstybinio universiteto ganytojų ir teologijos fakulteto dekanas:

Žvelgdami į t. Pontijų galime įsivaizduoti, kokia puiki, gili, originali ir daugiatemė būtų galėjusi tapti mūsų teologija XX a., jeigu jos nebūtų sunaikinę persekiojimo metai. Bet ir tai, kas išliko, yra mums brangu. Ir štai šiame mūsų Bažnyčios teologijos darbų vainike t. Pontijaus paveldas žėri kaip brangus deimantas.

Protojerėjus Dmitrijus Smirnovas (†2020):

Neįprasta Dievo įkvėptų t. Pontijaus dienoraščių gelmė, jo Dievo žodžio komentarai vis iš naujo traukia tikinčiuosius, trokštančius tikro, gilaus dvasinio gyvenimo. Pats Mikniškių bendruomenės gyvavimo faktas yra labai svarbus jo (t. Pontijaus) raštų priedas, tam tikra jų iliustracija...

Pavelas Kirilovičius Dobrocvetovas, Perervos dvasinės seminarijos profesorius, Sretensko dvasinės akademijos docentas:

Šventųjų žodžiai - tarsi veidrodis, į kurį nejučia imi žvelgti. Aukštą dvasinio turinio teksto kokybę rodo noras nustatyti savo santykį su tuo, kas ten rašoma; toks tekstas įkvepia darbui su savimi. Ir t. Pontijaus tekstai yra būtent tokios kokybės. Jie nusipelno būti minimi kartu su žinomų mūsų autorių teologijos ir asketikos tekstais.

► Tėvelis Pontijus su dvasios vaikais.

Parengė Mikniškių stačiatikių bendruomenės seserys.

Dievo Dvasios įrankis

Protjerėjus Vladimiras
ARTAMONOVAS: tėvo Pontijaus
Rupyševos požiūris į religinio meno
vietą dvasiniame gyvenime.

Daugumai šiuolaikinių žmonių stačiatikių šventovė neatsiejama susijusi su ikonomis, t. y. su šventųjų paveikslais bei su ypatinga pagarba jiems. Regis, stačiatikiams svetimos ikonoklazmo idėjos, praeityje audrinusios Bažnyčią. Tačiau iš tikrųjų yra priežasčių bijoti šios erezijos atgimimo ir net to, kad galime netekti paties ikonografijos kaip neatsiejamos, regimos meldimosi dalies fenomeno. Taip gali įvykti dėl totalaus žmogaus sąmonės „supasaulėjimo“, kuris pastarąjį šimtmetį, ko gero, įgavo negrįžtamą pobūdį. Mes net nepastebėjome, kaip mūsų pasaulėjauta pavirto įvairių antropocentristiškų sąvokų samplaika.

Vieni iš šio proceso rezultatų: požiūris į religinį meną kaip į tos ar kitos žmonių bendruomenės kultūros dalį. Beje, net ir Bažnyčią dabar priimta laikyti kultūros dalimi. Tad į Bažnyčią dabar žvelgiama kaip į vieną iš archaiškų socialinių darinių, susiklosčiusių tam tikrą istorijos laikotarpį, veikiant, įtakojant arba politiniams, arba ekonominiams, arba kokiems nors kitiems mentaliniams faktoriams – jie minimi priklausomai nuo tame ar kitame sociume vyraujančios paradigmos.

Susidaro įspūdis, kad Bažnyčia diskredituojama sąmoningai, siekiant padaryti ją priklausomą nuo viešpataujančios ideologijos. Tačiau Bažnyčios menkinimo procesas prasideda ne ateistų, bedievių ir kovotojų su Dievu aplinkoje, o pačių tikinčiųjų, net praktikuojančių Bažnyčios narių sąmonėje. Tai vyksta nejučia, nes mes negalime gyventi atsiriboję nuo visuomenės. O sekuliarinė visuomenė religinį gyvenimą laiko kompleksu, kurį sudaro kelių tipų veikla, ir šią veiklą plėtoja žmonės, kuriuos vienija bendri interesai. Žodžiu, tas pats, kas ir be kurioje kitoje visuomeninėje organizacijoje. Dėl tokio požiūrio Bažnyčiai priskiriamos įvairios socialinės funkcijos: auklėjimo, kultūrologijos ir t.t. Didžiausias paradoksas yra tai, kad šios funkcijos laikomos vienodai svarbiomis ar net ir svarbesnėmis nei liturginis gyvenimas. Tiesą sakant, didžioji dauguma mūsų amžininkų nė neįtaria pastarojo buvimo.

Kaip visa tai atsiliepia požiūriui į ikonografiją? Viskas čia paprasta.

Jeigu Bažnyčia – ne Dievo įkurta, o žmogaus įsteigta organizacija (kultūros dalis), taisyklė ir Liturgija laikoma viena iš Jos viešos veiklos formų. O ikonografijai tenka erdvės puošimo, dekoravimo, formavimo, net istorinio švietimo ir auklėjimo funkcijos. Ir šiuolaikiniame sakraliniame mene mes bergždžiai ieškotume dvasinio dėsninumo. Daugų daugiausia, ką galime aptikti: tam tikrą „kanoniškumą“, bet ir šis didele dalimi yra prasimanytas, todėl net specialistai jį paprastai taiko tik medžiagoms: gruntui „levkos“, temperai su kiaušiniiais, aliejui. Ir beveik niekas nekalba apie ikonografijos „liturgiškumą“.

Tuo tarpu būtent ryšys su Dieviškąja Liturgija suteikia ikonografijai dogminę autentiškumą. Tačiau ar šiuolaikinė stačiatikių bendruomenė išsaugojo gebėjimą pajusti ir maldininkai pasinaudoti šiuo neatsiejamu ryšiu?!

Šiuolaikinėje Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios istorijoje svarus indėlis tenka protojerėjaus Pontijaus Rupyševos veiklai. Ji susijusi su visais mums svarbiais dvasiniais aspektais. P. Rupyševas darbavosi XX a., trečią ir ketvirtą dešimtmetį, tai yra prieš 100 metų. Pastaruosius dešimtmečius paskelbta daug jo paveldui skirtų publikacijų, todėl su juo galima susipažinti. Štai 2016 m. spausdintame straipsnyje „Protojerėjaus Pontijaus Rupyševos gyvenimo aprašymas ir dvasinis paveldas“ yra čia nagrinėjami tema svarbių minčių. Išties tikras atradimas – tai, kaip protojerėjus Pontijus Rupyševas vertino religinį meną. Tai tikrai vientisos ir gilios pasaulėjautos pavyzdys. Kartu dera pažymėti, kad tiesiogiai menui tėvo Pontijaus rašiniuose skirta tik kelios eilutės, o tiksliau pasakius – keletas žodžių.

Pirmiausia pasakytina, kad tėveliui Pontijui neegzistuoja „nuasmeninta“, abstrakti malda: jam ikona yra neatsiejama nuo maldos. Tiesa, jis specialiai apie tai nesamprotauja, bet įdėmiai skaitytojui tai akivaizdu.

Štai ištrauka iš „Asmeninių užrašų“: „Šiandien, po Liturgijos likęs vienas cerkvėje, aš meldžiau Dievo Motiną prie Jos Iberijos ikonos, kad Ji Pati sunaikintų manyje nuodėmę, – ir štai Jos veidą nušvietė vidinis džiaugsmas, o akis – vidinė šviesa. Matyt, aš patyriau dar kažkokią iškilę, geresnę būseną. Dabar aiškiai jaučiu, kad kūnas gyvena savo gyvenimą, o dvasia – sava, ir gaivina kūną, kuris ganėtinai vangus ir negyvybingas“.

Ir dar: „Aš ėmiau gaudžiai melsti Jėzų Kristų ir Ją, kad man atleistų, ir štai kai Pirmosios valandos maldos ėjo į pabaigą, man skaitant maldą „Kristau, Tikroji Šviesa...“, nuo vietinės Jėzaus Kris-

▶ Visų liūdiniųjų Džiaugsmo šventovė ir šv. Joano Kronštatiečio koplyčia Mikniškėse. A. Litvinovo nuotr.

taus ikonos mane tarsi gaivaus oro gūsis pasiekė tokia švelnumo ir ramybės banga, kad visa mano siela suvirpėjo ir nudžiugo. Visa joje kartojo: „Viešpats atleido, atleido...“. Sunku perteikti šį saldų susitaikymo su Dievu jausmą, meilės ir ramybės sąjungą, o Dievo ramybės neįmanoma apibūdinti“.

Ir apie 1933 metų gegužės 10 (pagal naują stilių) jis rašė: „Vakare, pusę dešimtos, perskaitęs vakaro maldas, aš skaičiau troparą Dievo Motinai prieš Jos Kazanės ikoną ir mintimis kartu kreipiausi į Jos Kijivo Pečerų ikoną. Mano siela stipriai veržėsi prie Jos, ir Dievo Motina dvasiškai paveikė mano širdį, todėl ji įgavo galimybę „pajudėti“ savarankiškai, nepriklausomai nuo kūno. Taip Ji pritraukė ar veikiau paėmė Sau mano širdį, ir aš jaučiau, kad suartino ją su Savimi“.

„Žemiškieji menai savaime nėra vertingi... Kaip ir talentai, jie reikšmingi tik kaip Dievo Dvasios įrankiai...“

Manau, kad komentuoti to, kas cituota, nereikia. Nors gali būti, jog kas nors prabilis apie perdėtą egzaltaciją. Atsakymą į tai galima rasti tėvo Pontijaus „Dvasiniame dienoraštyje“: „Dievas yra Dvasia, Kuriai nieko nestinga, Kuri yra tobula ir visur esanti bei t.t. Bet Savo kūrinuose, daugiausiai apdovanotuose protu, santykiuose su jais, Jis reiškiasi ir tame, kas jiems

sava, prieinama. Todėl supranta ir pagarba ikonoms. Čia protingas, bet savo prigimties ribojamas kūrinys – žmogus, kuriam dėl šio savo ribotumo reikia lyg ir natūraliai jausti Dievą, gauna šią galimybę, nes Dievas Savo malone atsispindi mūsų savastyje ir per ją perteikia Savo dovanas. Juo „žemiškesnis“ žmogus, juo labiau jam to reikia...“.

Ir dar: „žemiškieji menai savaime nėra vertingi... Kaip ir talentai, jie reikšmingi tik kaip Dievo Dvasios įrankiai...“.

Šiuose tėvelio Pontijaus žodžiuose esama paguodžiančio teiginio, jog sakralinis menas yra dieviškos kilmės. Apibūdinama ir ikonografijos esmė: tai juntamas Dievo nuolaidumas jusliniam žmogaus bejėgiškumui: dėl jo Dievas atsispindi tame, kas mums sava. Šiais žodžiais kartu pagrindžiama didžiulė tapytojo atsakomybė už tai, kaip bus realizuotas Dievo jam duotas talentas Dvasingojoje kūryboje.

Negalima nepastebėti, jog protojerėjaus Pontijaus Rupyševos požiūris į didžiai vertingą ikonų tapybos fenomeną radikaliai skiriasi nuo tų vertinimų, kurie vyrauja šiuolaikinėje visuomenėje. Tėvas Pontijus kalba apie sudievinimą, ir mums belieka išreikšti viltį, kad šiuolaikiniams stačiatikiams visgi pavyks išsaugoti adekvatų – dvasingą požiūrį į sakralinį meną; požiūrį, grindžiamą šventųjų Tėvų paveldu ir šiuolaikinių uolių Stačiatikybės išpažinėjų pamaldumo pavyzdžiu.

Intencinės pamaldos prie Aušros vartų Dievo Motinos ikonos

Sausio 8, pirmadienį, Aušros vartų Dievo Motinos ikonos pagerbimo dieną, vyks religinė procesija nuo Šventosios Dvasios vienuolyno iki Aušros vartų koplyčios – šio stebuklingojo paveikslu buveinės.

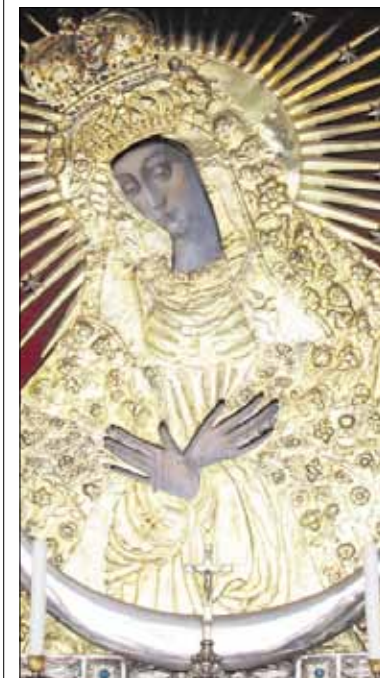
Procesijoje dalyvaus Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios klero nariai bei sostinės šventovių parapijiečiai.

Intencinių pamaldų metu prie Aušros vartų Dievo Motinos ikonos bus meldžiamasi, kad pasibaigtų karas Ukrainoje.

Pamaldoms vadovaus Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus. Kartu tarnaus Trakų vyskupas Ambrosijus bei Vilniaus m. ir Vilniaus apskrities dekanatų dvasininkai.

Religinės procesijos dalyviai 10.30 val. renkasi Šventosios Dvasios vienuolyno katedroje. Procesija link Aušros vartų pajudės 10.45 val.

Stebuklingoji Aušros vartų Dievo Motinos ikona – viena didžiausių Lietuvos sakramentalijų, kuriai vienodą pagarbą reiškia tiek katalikai, tiek stačiatikiai.

Mugė „Ženklo“ šventovėje

Vilniaus „Ženklo“ šventovėje (Vytauto g., 21) vyksta kasmetinė Kalėdų labdaros mugė.

Tradiciškai viskas, kas siūloma mugėje, yra parapijiečių dirbiniai. Juos galima įsigyti už auką. Surinktos lėšos bus skirtos socialiniam centrui „Mes esame“ ir Antakalnio vaikų socialinės globos namams.

Неправдѣк там, kuris кѣла і viršų, verčiau visus žmones laikyk pranašesniais už save, kad grėta tavęs būtų Pats Dievas.

ANTANAS DIDYSIS

Duona iš Dangaus

Protojeras Josifas ZETEIŠVILIS

Laikraštis „Stačiatikių Lietuva“ tęsia protojeriaus Josifo Zeteišvili pasakojimus iš rinkinio „Plonosios žvakės“, išleisto Visagine nedideliu tiražu.

„Plušėkite ne dėl žūvančio maisto, bet dėl išliekančio amžinajam gyvenimui! Jo duos jums Žmogaus Sūnus, Kurį Tėvas - Dievas Savo antspaudu yra pažymėjęs.“

Jie paklausė: „Ką mums veikti, kad darytume Dievo darbus?“

Jėzus atsakė: „Tai ir bus Dievo darbas: tikėkite Tą, Kurį Jis siuntė.“

Jie dar klausė: „Tai kokį padarysi ženklą, kad pamatytume ir Tave įtikėtume? Ką nuveiksi? Antai mūsų tėvai tyruose valgė maną, kaip parašyta: Jis davė jiems valgyti duonos iš dangaus.“

Tada Jėzus tarė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: tai ne Mozė davė jums duonos iš dangaus, bet Mano Tėvas duoda jums iš dangaus tikrosios duonos.“

Dievo Duona nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę.“ (Jn 6, 27-33).

1964 metais aš įstojau į Maskvos Valstybinio Universiteto filologijos fakultetą. Stojančiųjų konkurso rezultatai buvo paskelbti prasidėjus rugpjūčiui. Nebuvo likę nei laiko, nei pinigų ke-

lionei namo, į Tbilisį, ir aš, kaip ir dalis atvykėlių iš kitų, ypač tolimesnių miestų, nutariau mokslo metų pradžios sulaukti Maskvoje. Mus, keletą žmonių, likusių ištuštėjusiame bendrabutyje Lomonosovo prospekte, trumpam suartino laiko ir vietos aplinkybės. Visiems stigo pinigų, ir kažkas pasiūlė idėją padirbėti daržovių bazėje. Radome vieną tokią bazę Jaroslavlio geležinkelio stotyje „Maskva - 3“. Padirbėjome ten keletą dienų. Perrinkinėjome pomidorus, atmesdami jau sugedusius. Už darbą mums mokėjo po penkis rublius už dieną. Be to, galėjome valgyti pomidorų kiek tik norėjome.

Pirmos dienos pajamas mes pralėbavome, skyrę daugiau lėšų gėrimams nei užkandai, ir nieko nepalikę atsargai. Todėl ryte, vėl eidami dirbti, net neturėjome kuo papusryčiauti. Išlipę iš priemiestinio traukinio ir išsirikiavę eilute traukėme link bazės tiesiu, tolyn besidriekiančiu keliu. Visi norėjome valgyti. Guodė tai, kad bazėje iki soties galėsime valgyti pomidorų, bet liūdino, jog teks juos valgyti be duonos - bent iki vakaro, kai mums duos po penkis rublius. Būtent mano bendrakeivių kalbos apie duoną, apie jos nebuvimą bei būtinybę laukti, kol pagaliau jos gausime, ir išprovokavo mane. Aš beeidamas aukštai iškėliau rankas į dangų, teatrališkai sušukau: „Viešpatie, atsiųsk mums, gabalėlių duonos!“

Vos spėjau tai ištarti, ir mane, paskutinį rikiuotėje, aplenkė dideliu greičiu judantis sunkvežimis. Jo atviras kėbulas buvo prikrautas, o virš visko ten sėdėjo trise

darbiniais drabužiais. Lydėdamas žvilgsniu mašiną pastebėjau, kad už kokių penkiasdešimt metrų nuo mūsų iš kėbulo kažkas iškrito. Mes ėjome, ir juo labiau artėjome prie to iškritusio daikto, juo labiau man magėjo išsiaiškinti, kas tai. Galiausiai priėjęs visai arti pamačiau, jog tai duona - didelis ilgas batonas nuožulniais kraštais.

Jėzus atsakė: „Aš esu gyvybės Duona! Kas ateina pas Mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki Mane, niekuomet nebetrokš“ (Jn 6, 35).

Juos kepė tada ir dar daug metų po to (gal kepa ir iki šiol). Šie batonai buvo dviejų tipų. Vieni, baltesni, kainavo 28 kapeikas, o kiti, „pilkesni“ - 20 kapeikų. Būtent tokį, kainavusį 20 kapeikų, aš ir pakėliau nuo asfalto. Dabar ši kaina kažkaip trikdė mane. Nejaugi mes neturėjome nė 20 kapeikų? Matyt, neturėjome.

Beje, 20 kapeikų anuomet buvo ne tokia jau menkutė suma. Kelionė Maskvos metro kainavo 5 kapeikas. Manau, jog mes taip ilgai ėjome pėsti iki bazės todėl, kad neturėjome tų kapeikų, už kurias būtume galėję į ją nuo stoties nuvažiuoti. Radinys sukėlė susižavėjimo ir linksmo juoko

protrūkį. Negaliu pasakyti, ar mano bendrakeiviai susiejo duona su tuo, kad kėliau rankas ir kreipiausi į Dievą. Bet man šis įvykis tapo atmintinas būtent dėl šios sąsajos. Kartkartėmis meldimas vos ne iš dangaus iškildavo atmintyje kaip smagus ir mielas širdžiai sutapimas.

Tik po keliolikos metų, kai jau buvau tikintis, vėl prisiminęs tą epizodą pagaliau suvokiau, jog tai juk buvo Dievo atsakas į Jam adresuotą prašymą. Nors jis buvo ištartas lyg ir pokštaujant ir kilo ne iš kenčiančios širdies, bet iš alkano žmogaus esybės gelmių.

Paroda Klaipėdoje

Galerijoje, esančioje prie Klaipėdos m. Globos ir Mikalojaus (Pokrovo - Nikolskij) šventovės, įvyko meno parodos „Mano laivai“ atidarymas.

Parodoje - Leonido Aleksandrovičiaus Karpušenko paveikslai. Jų autorius gimė 1954 metais Mogiliave. Jis nuo vaikystės domėjosi tapyba. 1972 - 1976 metais mokėsi Klaipėdos jūreivystės mokykloje ir 46 metus paskyrė jūrai. Jis plaukiojo visais laivais, kuriuos pavaizdavo savo paveiksluose. Paroda veiks iki vasario 15, apsilankyti joje galima išieginėmis dienomis nuo 11 iki 13 val ir trečiadieniais nuo 16 iki 18 val.

► Parodą atidarė Globos ir Mikalojaus šventovės klebonas, prot. Grigorijus Negurica.

Jeigu labai tave kas „užkabins“, tark sau: „Tu - ne kartūnas, neišbluks!“.